ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Karla Šimky a soudkyň JUDr. Miluše Doškové a Mgr. Evy Šonkové v právní věci žalobce: **Y. X.,** zastoupený Mgr. Markem Čechovským, advokátem se sídlem Opletalova 25, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra, Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců,** se sídlem nám. Hrdinů 1634, Praha 4, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 6. 2013, č. j. MV-118633-3/SO-2011, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 9. 8. 2017, č. j. 10A 157/2013 – 75,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalobci **se vrací** zaplacený soudní poplatek za návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti ve výši 1000 Kč, který mu bude vyplacen z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku, k rukám jeho zástupce, advokáta Mgr. Marka Čechovského.

Odůvodnění:

I. Rozhodnutí městského soudu a jemu předcházející rozhodnutí žalovaného

[1] Rozsudkem ze dne 9. 8. 2017, č. j. 10A 157/2013 – 75, Městský soud v Praze (dále jen „městský soud“) zamítl žalobu, kterou se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 6. 2013, č. j. MV-118633-3/SO-2011, jímž bylo podle § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), zamítnuto jeho odvolání a potvrzeno rozhodnutí Ministerstva vnitra, Odboru azylové a migrační politiky (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 10. 8. 2011,

č. j. OAM-17491-13/MC-2010, kterým bylo žalobci ve smyslu § 87l odst. 1 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění účinném do 31. 12. 2010 (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), zrušeno povolení k trvalému pobytu na území České republiky.

[2] V odůvodnění napadeného rozsudku městský soud nejprve zrekapituloval, že povolení cizince k trvalému pobytu lze podle shora uvedeného ustanovení zákona o pobytu cizinců zrušit pouze tehdy, pokud jsou kumulativně splněny dvě podmínky. Za prvé musel cizinec učinit souhlasné prohlášení o určení otcovství účelově, a tím se dopustit obcházení zákona o pobytu cizinců s cílem získat povolení k trvalému pobytu. Za druhé pak zrušení trvalého pobytu cizince musí být přiměřené z hlediska zásahu do jeho soukromého a rodinného života.

[3] Pokud se jednalo o námitky žalobce týkající se naplnění první zmíněné podmínky, městský soud jim nepřisvědčil. Žalobce v příslušné části žaloby především tvrdil, že žalovaný své rozhodnutí nemohl založit pouze na odkazu na odůvodnění rozsudku soudu v občanskoprávním řízení (pozn. rozsudkem Městského soudu v Brně ze dne 11. 4. 2008, č. j. 39 C 227/2007 – 32, bylo rozhodnuto o popření otcovství žalobce k nezletilé Z. H.), z něhož je závazný pouze výrok (tedy popření otcovství žalobce, nikoliv účelovost jeho prohlášení o otcovství), a tudíž měl své závěry o zjevné účelovosti prohlášení otcovství vlastní činností nade vší pochybnost prokázat. Městský soud pak dal žalobci zapravdu v tom smyslu, že závazným byl pro správní orgány ve smyslu § 159a odst. 3 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o. s. ř.“), pouze výrok rozsudku Městského soudu v Brně. To však v žádném případě neznamená, že by z hlediska dokazování bylo odůvodnění rozsudku pro správní orgány zcela bez významu, přičemž městský soud poukázal na dikci § 53 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“). Žalovaný se navíc ve svých závěrech neopíral výhradně o rozsudek Městského soudu v Brně, nýbrž jej doplnil vlastními úvahami, když dále hodnotil, že k zápisu žalobce do rodného listu nezletilé Z. H. došlo více než čtyři měsíce od jejího narození, a to v době, kdy žalobce neměl na území České republiky žádné pobytové oprávnění (tak tomu ostatně bylo i v době narození nezletilé), že k žádosti o povolení k trvalému pobytu došlo bezprostředně po prohlášení otcovství, a nakonec že dle úředních evidencí žalobce s nezletilou nikdy nežil na společné adrese. Naproti tomu žalobce ani v odvolání, ani v žalobě neuvedl nic, co by závěry Městského soudu v Brně o účelovosti jeho otcovství vyvracelo, ba dokonce nikdy ani netvrdil, že by jeho prohlášení otcovství k nezletilé účelovým nebylo. Podle názoru městského soudu tedy byly závěry žalovaného o účelovosti žalobcova souhlasného prohlášení otcovství zcela přezkoumatelné a tato účelovost, kterou žalobce ostatně nikdy přímo nerozporoval, byla dostatečně prokázána.

[4] Městský soud dále konstatoval, že úvahy žalovaného o přiměřenosti zrušení žalobcova povolení k trvalému pobytu z hlediska zásahu do jeho soukromého a rodinného života jsou přezkoumatelné. Přitom městský soud připustil nepřezkoumatelnost v dílčí otázce, která však dle jeho názoru nemůže sama o sobě odůvodnit zrušení napadeného rozhodnutí. Jednalo se totiž o otázku místa narození žalobcova dítěte Y. Y. X., které se dle správního orgánu I. stupně narodilo na území České republiky, kdežto podle žalovaného je místem narození dítěte Čínská lidová republika, Klaipéda. Protože je však Klaipéda

námořním přístavem v Baltském moři na území Litevské republiky, ani tato oprava žalovaného danou otázka zcela neobjasnila. Z hlediska přezkumu přiměřenosti zásahu zrušení trvalého pobytu do žalobcova rodinného života však bylo podstatné občanství a pobytový status jeho dítěte, přičemž tyto skutečnosti jsou v napadeném rozhodnutí vyjádřeny zcela srozumitelně. Ve svém celku je tedy příslušná část odůvodnění napadeného rozhodnutí srozumitelná a přezkoumatelná, neboť je z ní zřejmé, na základě jakých skutkových zjištění žalovaný své závěry o přiměřenosti zrušení trvalého pobytu založil.

[5] Žalobce přitom námitku nepřezkoumatelnosti opřel pouze o tvrzení, že odůvodnění napadeného rozhodnutí *„neobsahuje žádné skutečnosti o případné přiměřenosti rozhodnutí“*. Podle městského soudu však rozhodnutí obou správních orgánů prokazatelně obsahují skutečnosti svědčící o přiměřenosti zrušení žalobcova povolení k trvalému pobytu. Městský soud v této souvislosti sice uznal, že žalovaný výslovně nehodnotil každý jednotlivý faktor uvedený v § 174a zákona o pobytu cizinců, nicméně dle judikatury Nejvyššího správního soudu (viz rozsudek ze dne 26. 2. 2014, č. j. 8 As 109/2013 - 34) to pro přezkoumatelné posouzení přiměřenosti rozhodnutí nebylo nezbytné. Správní orgány totiž relevantní faktory přiměřenosti zkoumaly, přičemž odpovídajícím způsobem hodnotily ty, které mohly být pro posouzení věci významné.

[6] Městský soud tak uzavřel, že neshledal žádný z uplatněných žalobních bodů důvodným. Žalobu proto ve smyslu § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl jako nedůvodnou.

II. Kasační stížnost

[7] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) proti tomuto rozsudku podal v zákonné lhůtě kasační stížnost opřenou o § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s.

[8] Stěžovatel předně vyslovil své přesvědčení o nezákonnosti a nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku. Namítl, že se městský soud nevypořádal s žalobní námitkou, že ve správním řízení byl porušen § 3 správního řádu, když správní orgán nezjistil stav věcí, o němž nejsou důvodné pochybnosti, přičemž stěžovatel dále upozornil na nedostatečné odůvodnění správních rozhodnutí dle § 68 odst. 3 správního řádu.

[9] Stěžovatel následně uvedl, že správní orgány, jakož i městský soud dostatečně neprokázaly naplnění obou výše uvedených podmínek plynoucích z § 87l odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců. Stěžovatel v tomto kontextu nezpochybnil skutečnost, že dle § 53 odst. 3 správního řádu jsou rozhodnutí soudu veřejnými listinami, u nichž platí presumpce jejich správnosti a pravdivosti toho, co je v nich osvědčeno a potvrzeno, avšak namítl, že rozsudkem Městského soudu v Brně nebylo rozhodnuto o otázce účelovosti jeho jednání, a pokud městský soud v dané věci tvrdí, že žalovaný své závěry doplnil vlastními úvahami, pak to nic nemění na skutečnosti, že i tak úvahy správních orgánů nebyly podloženy relevantními důkazy a účelovost prohlášení o uznání otcovství ze strany stěžovatele nebyla jednoznačně prokázána.

[10] Správními orgány pak neměla být náležitě posouzena ani otázka přiměřenosti rozhodnutí ve vztahu k soukromému a rodinnému životu stěžovatele. Městský soud přitom pouze konstatoval, že rozhodnutí obou správních orgánů prokazatelně obsahují

skutečnosti o přiměřenosti zrušení povolení k trvalému pobytu, a to zejména z důvodů, že stěžovatel povolení k trvalému pobytu získal obcházením zákona. Takové odůvodnění však podle stěžovatele nemůže obstát, jelikož účelovost jednání stěžovatele rozhodně nebyla prokázána a samotný fakt údajného obcházení zákona ze strany stěžovatele není dostačujícím ani jediným hlediskem, kterým by se správní orgán při posouzení přiměřenosti svého rozhodnutí měl zabývat. Stěžovatel k tomu odkázal na 9 faktorů, které mají být ve smyslu judikatury Nejvyššího správního soudu a Evropského soudu pro lidská práva v cizineckých věcech brány v potaz. Dále stěžovatel uvedl, že má na území České republiky svoji manželku a nezletilou tříletou dceru, přičemž tyto zde mají povolen trvalý pobyt. Dcera stěžovatele se na území narodila. Odloučení stěžovatele od rodiny by pak vedlo ke zpřetrhání pevných rodinných vazeb a razantní zhoršení finanční situace rodiny.

[11] Ze všech shora uvedených důvodů stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek městského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[12] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnil stěžovatel v podané kasační stížnosti, a přitom neshledal vady uvedené v odstavci 4, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

[13] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval obecně uplatněnou námitkou nepřezkoumatelnosti rozsudku městského soudu, neboť pouze přezkoumatelné rozhodnutí je zpravidla způsobilé být předmětem hodnocení z hlediska tvrzených nezákonností a vad řízení (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 8. 2009, č. j. 2 Azs 47/2009 – 71).

[14] Nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů je dána především tehdy, opřel-li soud rozhodovací důvody o skutečnosti v řízení nezjišťované, případně zjištěné v rozporu se zákonem (viz např. rozsudek ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 – 75, publ. pod č. 133/2004 Sb. NSS), nebo pokud zcela opomenul vypořádat některou z námitek uplatněných v žalobě (viz např. rozsudek ze dne 27. 6. 2007, č. j. 3 As 4/2007 – 58, rozsudek ze dne 18. 10. 2005, č. j. 1 Afs 135/2004 – 73, publ. pod č. 787/2006 Sb. NSS, či rozsudek ze dne 8. 4. 2004, č. j. 2 Afs 203/2016 - 51). Podobně je např. již zmíněným rozsudkem č. j. 2 Ads 58/2003 – 75 vymezena nepřezkoumatelnost pro nesrozumitelnost tak, že za nesrozumitelné je třeba obecně považovat takové rozhodnutí soudu, z jehož výroku nelze zjistit, jak vlastně soud ve věci rozhodl, tj. zda žalobu zamítl, odmítl nebo jí vyhověl, případně, jehož výrok je vnitřně rozporný. Pod tento pojem spadají i případy, kdy nelze rozeznat, co je výrok a co odůvodnění, kdo jsou účastníci řízení a kdo byl rozhodnutím zavázán. Meritorní přezkum rozsudku je tak možný pouze za předpokladu, že se jedná o rozhodnutí srozumitelné, které je opřeno o dostatek relevantních důvodů, z nichž je zřejmé, proč soud rozhodl tak, jak je uvedeno v jeho výroku. Tato kritéria napadený rozsudek splňuje, z jeho odůvodnění je totiž zcela zřejmé, jakými úvahami byl při posouzení věci městský soud veden a k jakému závěru na jejich základě dospěl.

[15] Nejvyšší správní soud dále uvádí, že neshledal ničím nekonkretizované tvrzení stěžovatele, jež se týká porušení § 3 a 68 odst. 3 správního řádu, řádně uplatněnou stížní námitkou. V kasační stížnosti je nutné výslovně uvést důvody, pro které je rozhodnutí soudu napadáno; nestačí tedy pouhý odkaz či citace zákonného ustanovení (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 11. 2004, č. j. 1 Afs 47/2004 – 74, nebo rozsudek téhož soudu ze dne 28. 12. 2006, č. j. 8 Azs 101/2006 – 85, a ze dne 4. 11. 2015, č. j. 3 Ads 83/2015 - 19). Stížní bod musí zpravidla zahrnovat jak skutkové, tak právní důvody, pro něž stěžovatel považuje rozhodnutí soudu za nezákonné. Proto je třeba v kasační stížnosti konkretizovat, v čem podle názoru stěžovatele pochybil soud v řízení o žalobě (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 2. 2006, č. j. 1 Azs 9/2006 – 41, nebo ze dne 26. 4. 2007, č. j. 7 Afs 94/2006 - 99). Nejvyšší správní soud se z tohoto důvodu zabýval kasačními námitkami v kasační stížnosti vymezenými řádně, a nikoliv prostým odkazem na porušení vyjmenovaných ustanovení správního řádu. K tomu je nutné upozornit též na skutečnost, že Nejvyšší správní soud není povinen ani oprávněn domýšlet argumenty za stěžovatele, neboť by takovým postupem přestal být nestranným rozhodčím sporu, přičemž by nepřípustně přebíral roli advokáta.

[16] Jádrem kasační stížnosti jsou pak v nyní řešeném případě dva okruhy námitek, v nichž stěžovatel brojí proti nesprávnému posouzení podmínek, jež stanoví § 87l odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců, ve znění účinném do novelizace provedené zákonem č. 427/2010 Sb. (viz přechodné ustanovení čl. II bod 1. tohoto zákona), tj. posouzení účelovosti prohlášení stěžovatele o určení otcovství a posouzení přiměřenosti zásahu do soukromého a rodinného života stěžovatele. V souvislosti s oběma aspekty stěžovatel rovněž namítl nedostatečnost odůvodnění rozhodnutí žalovaného i městského soudu.

[17] Pokud jde o první podmínku, judikatura Nejvyššího správního soudu již dříve stanovila, že účelovost souhlasného prohlášení o určení otcovství je nutné zkoumat především ke dni, kdy bylo učiněno. To, že cizinec případně není biologickým otcem, ale ještě logicky neznamená, že souhlasné prohlášení o určení otcovství bylo učiněno účelově. Žalovaný totiž musí jednak posoudit, zda cizinec *v době, kdy souhlasné prohlášení o určení otcovství učinil*, věděl, že není biologickým otcem. A dále, i původně účelové souhlasné prohlášení o určení otcovství může být „zhojeno“ následnou příkladnou péčí o dotčené dítě (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 8. 2012, č. j. 5 As 104/2011 – 102). Pro posouzení účelovosti samotné přitom existuje celá řada kritérií. V rozsudku ze dne 6. 8. 2013, č. j. 8 As 68/2012 – 39, Nejvyšší správní soud konstatoval, že *„[k]ritéria pro posouzení účelovosti souhlasného prohlášení o určení otcovství lze rozdělit na „pozitivní faktory“, které poukazují na to, že obcházení zákona o pobytu cizinců je nepravděpodobné, a na „negativní faktory“, které poukazují na to, že existuje možný úmysl obejít zákon o pobytu cizinců za účelem získat pobytové oprávnění. Mezi pozitivní faktory patří zejména následující skutečnosti: (1) cizinec činící souhlasné prohlášení o určení otcovství by bez problémů získal právo pobytu sám nebo již legálně v České republice pobýval předtím; (2) před prohlášením o určení otcovství byl cizinec s matkou dítěte v dlouhodobém vztahu; (3) cizinec sdílel s matkou dítěte společnou domácnost po dlouhou dobu; případně také (4) cizinec s matkou dítěte přijal vážný dlouhodobý právní nebo finanční závazek se společnou odpovědností jako je například hypotéka na bydlení (viz analogicky Sdělení Komise ke směrnici 2004/38/ES, str. 15-16). Mezi negativní faktory patří zejména následující zkušenosti: (1) cizinec se s matkou dítěte před souhlasným prohlášením nikdy nesetkal nebo se s ní setkal, ale prokazatelně při tomto setkání*

nemohlo dojít k pohlavnímu styku; (2) cizinec se s matkou dítěte neshoduje, pokud jde o jejich osobní údaje, o okolnosti jejich prvního setkání, o okolnostech jejich společného sexuálního života, nebo o důležité osobní informace, které se jich týkají, (3) důkaz o peněžní částce nebo daru, které byly předány, aby došlo k souhlasnému prohlášení o určení otcovství (s výjimkou peněz nebo darů, které byly předány jako obyčej v kulturách, kde je finanční odměna či dar matce za to, že porodí dítě, běžnou praxí), (4) v minulosti cizince či matky dítěte existuje důkaz o předchozích účelových prohlášeních o určení otcovství nebo jiných formách zneužití a podvodu, jejichž účelem bylo nabytí práva pobytu, (5) k rozvoji rodinného života mezi cizincem a dítětem, k jehož otcovství se souhlasným prohlášením přihlásil, došlo pouze tehdy, kdy cizinci hrozilo zrušení povolení k pobytu či vyhoštění, (6) cizinec se s dítětem, k jehož otcovství se souhlasným prohlášením přihlásil, a jeho matkou přestal stýkat krátce potom, co získal právo pobytu; případně též (7) cizinec prokazatelně není biologickým otcem dítěte.

[18] V daném kontextu je třeba zrekapitulovat, že správní orgány, jakož i následně městský soud, ve svém hodnocení věci vycházely zejména z rozsudku Městského soudu v Brně ze dne 11. 4. 2008, č. j. 39C 227/2007 – 32. Výrokem I. tohoto rozsudku bylo určeno, že stěžovatel není otcem nezletilé Z. H., nar. X. Městský soud v Brně přitom v odůvodnění uvedeného rozsudku konstatoval za prokázaný skutkový děj, že „*matka nezletilé Z. H., nar. X, žije doposud ve společné domácnosti s J. D. Z družského soužití matky nezletilé a J. D. se dne X narodila nezletilá. Otcovství k této nezletilé uznal stěžovatel, a to souhlasným prohlášením rodičů ze dne 11. 12. 2006.* (...) *Matka nezletilé s ohledem na marné uplynutí zákonné 6 měsíční lhůty pro popření otcovství dala podnět Nejvyššímu státnímu zastupitelství, které podalo žalobu s tím, že stěžovatel nemůže být a není otcem nezletilé. Otcem nezletilé je J. D., což bylo potvrzeno výslechem matky nezletilé i výslechem J. D. J. D. jako biologický otec potvrdil, že se s matkou nezletilé intimně stýkal, považuje se za otce nezletilé. Pokud soud zkoumal motivaci matky nezletilé pro souhlasné prohlášení rodičů před matričním úřadem, z její výpovědi bylo zjištěno, že stěžovatel na ni udělal podvod. Její teta jí sdělila, že pokud bude otcovství uznáno, stěžovatel jí za to opatří byt, aby měla kde bydlet.* (...) *S ohledem na okolnosti tohoto případu je očividné, že stěžovatel nemůže být otcem nezletilé, zřejmě se jednalo pouze a jen o určitý formální úkon ze strany stěžovatele za účelem získání pobytu na území ČR. ...J. D. je dlouholetým partnerem matky nezletilé a z jeho výpovědi vyplynulo, že se považuje za otce všech dětí matky nezletilé.*“ Správní orgány poté ke skutečnostem plynoucím ze shora citovaného rozsudku dále doplnily, že o účelovosti jednání stěžovatele svědčí i to, že se nezletilá narodila v době, kdy stěžovatel prokazatelně nebyl na území České republiky legálně a s největší pravděpodobností zde vůbec nebyl, že v době uznání otcovství neměl na území České republiky žádné pobytové oprávnění, že k uznání otcovství k nezletilé došlo až po více jak 4 měsících od jejího narození, a že dle úředních evidencí stěžovatel s nezletilou nikdy nežil na společné adrese.

[19] Ve světle závěrů plynoucích z výše odkazované judikatury, tj. po zvážení jednotlivých faktorů posuzovaných v rámci rozhodování o účelovosti souhlasného prohlášení o určení otcovství, se Nejvyšší správní soud ztotožňuje s hodnocením městského soudu, že uvedené skutečnosti jsou ve vzájemné souvislosti zcela dostatečným důkazem toho, že stěžovatel souhlasným prohlášením uznal své otcovství k nezletilé s cílem obejít zákon o pobytu cizinců a získat takto povolení k trvalému pobytu.

[20] Nejvyšší správní soud tedy nepřisvědčil námitce stěžovatele, že by správní orgány o otázce účelovosti jeho jednání samostatně neuvážily, případně že by tyto úvahy nebyly podloženy relevantními důkazy, když pro věc rozhodné skutečnosti nepochybně posoudily a jednotlivé důkazy dostatečně specifikovaly, což je zřejmé z odůvodnění napadených rozhodnutí. Z nich je ostatně seznatelné, že pro věc podstatná zjištění vyplynula zejména z obsahu rozsudku Městského soudu v Brně ze dne 11. 4. 2008, č. j. 39C 227/2007 – 32, a dále z cizineckých evidencí. Závěry správních orgánů a městského soudu tak pramení z komplexního posouzení listin shromážděných během správního řízení. K tomu je nutné podotknout, že tyto podklady rozhodnutí byly součástí správního spisu po celou dobu řízení v dané věci, stěžovatel měl tudíž nepochybně možnost se k nim vyjádřit. To však neučinil, i když se jím zmocněný zástupce s obsahem spisu seznámil dne 14. 10. 2010. Jen pro úplnost Nejvyšší správní soud v této souvislosti doplňuje, že závěr o účelovosti jednání stěžovatele nemusí být založen toliko na důkazech přímých. Z dřívější judikatury zdejšího soudu totiž platí, že bude zcela postačující řetězec nepřímých důkazů, který by jako jediné rozumné vysvětlení jednání účastných osob nabízel právě to, že jeho základním cílem bylo získání trvalého pobytu cizince (srov. např. rozsudek ze dne 8. 10. 2015, č. j. 7 Azs 226/2015 - 38).

[21] Nejvyšší správní soud dále považuje za potřebné vyjádřit se k povaze rozsudku Městského soudu v Brně ze dne 11. 4. 2008, č. j. 39C 227/2007 – 32, v rámci nyní řešeného případu. Podle § 53 odst. 3 správního řádu *listiny vydané soudy České republiky nebo jinými státními orgány nebo orgány územních samosprávných celků v mezích jejich pravomoci, jakož i listiny, které jsou zvláštními zákony prohlášeny za veřejné, potvrzují, že jde o prohlášení orgánu, který listinu vydal, a není-li dokázán opak, potvrzují i pravdivost toho, co je v nich osvědčeno nebo potvrzeno.* Správní řád tak v citovaném ustanovení přiznává *ex lege* listinám vydaným v mezích pravomoci orgánů zde taxativně vypočtených, jakož dále též listinám prohlášeným zvláštními zákony za veřejné, vlastnost potvrzovat autenticitu prohlášení orgánů, které tyto vydaly. Nebude-li dokázán opak, tj. bude-li i nadále jisté, že listiny jsou autentickým prohlášením orgánů, jež je vydaly, pak bude těmto listinám přiznána i vlastnost potvrzovat pravdivosti všeho toho, co je v nich osvědčeno či potvrzeno. Účastník řízení zároveň není zbaven obrany proti veřejné listině. Musí ovšem tvrdit, že její obsah není správný, přičemž o svém tvrzení nese důkazní břemeno. Je tedy pouze na něm a v jeho zájmu, aby dokázal opak (srov. usnesení Ústavního soudu ze dne 18. 7. 2002, sp. zn. IV. ÚS 682/2000, usnesení Nejvyššího soudu ze dne 13. 3. 2014, sp. zn. 21 Cdo 2737/2012). Stěžovatel však v dané věci, a to po celou dobu správního i soudního řízení, neuvedl nic (resp. nepředložil ani důkazní návrhy), co by mohlo jakkoliv zpochybnit pravdivost všeho toho, co bylo v rozsudku Městského soudu v Brně ze dne 11. 4. 2008, č. j. 39C 227/2007 – 32, konstatováno. Správní orgány proto mohly ze skutečností plynoucích z uvedeného rozsudku Městského soudu v Brně najisto vycházet i v nyní projednávaném případě.

[22] Pokud jde o druhou podmínku stanovenou § 87l odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců, přiměřeností zásahu do soukromého a rodinného života se Nejvyšší správní soud ve své judikatuře již opakovaně zabýval (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 4. 2012, č. j. 7 As 6/2012 - 29, ze dne 6. 12. 2011, č. j. 8 As 32/2011 - 60, a ze dne 18. 4. 2008, č. j. 2 As 19/2008 - 75). V této oblasti existuje i bohatá judikatura Evropského soudu pro lidská práva, která stanovila řadu kritérií pro posuzování souladu zásahů do

soukromého a rodinného života ve smyslu čl. 8 Evropské úmluvy o lidských právech v cizineckých věcech (z judikatury Evropského soudu pro lidská práva srov. např. *Rodrigues da Silva a Hoogkamer proti Nizozemsku*, rozsudek, 31. 1. 2006, č. 50435/99, § 39; *Nunez proti Norsku*, rozsudek, 28. 6. 2011, č. 55597/09, § 70; *Konstantinov proti Nizozemsku*, rozsudek, 26. 4. 2007, č. 16351/03, § 52; či *Üner proti Nizozemsku*, rozsudek velkého senátu, 18. 10. 2006, č. 46410/99).

[23] Podle výše uvedené judikatury Nejvyššího správního soudu a Evropského soudu pro lidská práva musí být v cizineckých věcech brány v potaz zejména následující faktory: povaha a závažnost dotčeného veřejného zájmu (např. závažnost porušení veřejného pořádku či trestného činu spáchaného cizince); délka pobytu cizince v hostitelském státě; doba, jež uplynula od porušení veřejného pořádku či spáchání trestného činu a chování cizince v průběhu této doby; stěžovatelova rodinná situace (např. doba trvání manželství a jiné faktory vyjadřující efektivnost rodinného života páru); počet nezletilých dětí a jejich věk; rozsah, v jakém by byl soukromý a/nebo rodinný život cizince narušen (tj. vliv na ekonomický, osobní a rodinný život jednotlivce, včetně vlivu na ostatní rodinné příslušníky, kteří by jinak měli právo zůstat v hostitelském členském státě na základě samostatného pobytového oprávnění); rozsah a intenzita vazeb na hostitelský stát (příbuzní, návštěvy, jazykové znalosti apod.); imigrační historie dotčených osob (např. porušení imigračních pravidel v minulosti); a věk a zdravotní stav dotčeného. Tato kritéria byla vytvořena primárně v souvislosti s přezkumem vyhoštění cizinců, nicméně Nejvyšší správní soud je považuje – po patřičné úpravě – za aplikovatelná i na rozhodnutí o zrušení povolení k pobytu. I samotné zrušení povolení k pobytu totiž může svými důsledky za určitých okolností samo o sobě představovat natolik intenzivní zásah do soukromého a rodinného života cizince, že půjde o nepřiměřený zásah ve smyslu § 87l odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců.

[24] V daném kontextu je však nutné odkázat též na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 2. 2014, č. j. 8 As 109/2013 – 34, v němž byl vysloven závěr, že *[u]stanovení § 174a zákona o pobytu cizinců obsahuje výčet kritérií, která je nutno vážit při rozhodování o možnosti správního vyhoštění cizince. Správní orgán musí vedle jednotlivých aspektů obsažených v § 174a zákona o pobytu cizinců zohlednit i další obdobná kritéria, budou-li v konkrétním řízení zjištěna. Správní orgán nemusí všech jedenáct kritérií v rozhodnutí výslovně vyjmenovávat. Je však třeba trvat na požadavku, aby z rozhodnutí bylo zřejmé, že ve vztahu k nim činil skutková zjištění a posuzoval je. To na druhou stranu neznamená, že by bylo třeba u některých kritérií předjímat jejich případný dopad na rozhodnutí. Cizinec může být např. ve věku, který sám o sobě nedává jakýkoli důvod považovat správní rozhodnutí právě proto za specifické. Sám rovněž ve správním řízení nesdělí žádné specifické skutečnosti ohledně vlastního věku. Není pak žádného důvodu považovat správní rozhodnutí za nezákonné jenom proto, že správní orgán výslovně neuvedl, že kritérium k věku cizince nebylo v řízení zjištěno nic, co by bylo třeba samostatně hodnotit. Obdobně je tomu v případě zdravotního stavu cizince.* Současně Nejvyšší správní soud upozorňuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 1. 2016, č. j. 2 Azs 271/2015 – 38, ve kterém uvedl, že *„[j]e ovšem třeba zdůraznit, že ačkoliv bylo řízení o zrušení povolení k trvalému pobytu stěžovatele zahájeno z moci úřední, nelze po příslušných správních orgánech požadovat, aby pouze z vlastní iniciativy pátraly po osobách, k nimž by stěžovatel mohl mít vytvořeny blízké vazby a které by případně mohly prokázat skutečnosti svědčící ve prospěch stěžovatele, tj. nepřiměřenost zásahu do jeho*

soukromého a rodinného života. Je totiž nepochybně na samotném cizinci, aby přesvědčivým způsobem tvrdil, resp. nabídl důkazy o tom, že v jeho případě existuje překážka bránící vydání rozhodnutí o zrušení povolení k trvalému pobytu (obdobně viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 12. 2011, č. j. 8 As 32/2011 – 60).

[25] Jestliže tedy stěžovatel zcela obecně namítl, že správními orgány nebyla dostatečně posouzena otázka přiměřenosti zásahu do soukromého a rodinného života, Nejvyšší správní soud toto tvrzení neshledal důvodným. Rozhodnutí správních orgánů totiž prokazatelně obsahují skutečnosti pro věc relevantní, jež svědčí o přiměřenosti zrušení povolení k trvalému pobytu stěžovatele. Bylo by tak zcela nepřípadným považovat správní rozhodnutí za nezákonná jenom proto, že se správní orgány výslovně nevyjádřily ke všem kritériím, která mají být brána v cizineckých věcech v potaz. Nutno podotknout, že sám stěžovatel zůstal v tomto ohledu pasivní, když poukázal pouze na to, že má na území České republiky dceru Y. Y. X., nar. X. Čistě na jeho vůli přitom bylo, aby přesvědčivým způsobem tvrdil, resp. nabídl důkazy o tom, že v jeho případě existuje překážka bránící vydání rozhodnutí o zrušení povolení k trvalému pobytu.

[26] Nejvyšší správní soud dále uvádí, že z podstaty principu přiměřenosti plyne, že se poměřuje „něco k něčemu“, zde konkrétně zájem společnosti na dodržování právního řádu České republiky, neboť jak již bylo shora vyloženo, stěžovatel prokazatelně získal povolení k trvalému pobytu obcházením zákona, a naproti tomu právo na soukromý a rodinný život cizince (dcera stěžovatele žijící na území České republiky). Nejvyšší správní soud přitom vyhodnotil, že správní orgány svým povinnostem plynoucím z § 87l odst. 1 zákona o pobytu cizinců, jakož i z § 3 správního řádu (zásada vyšetřovací a materiální pravdy) dostály, neboť zjišťovaly informace týkající se dcery stěžovatele a tyto následně vážily v kontextu dané věci. Podstatným bylo zejména zjištění správních orgánů, že dcera stěžovatele je státní příslušnice Čínské lidové republiky, která na území České republiky nemá žádné oprávnění k pobytu, přičemž její žádost o povolení k trvalému pobytu byla dle žalovaného přerušena do doby vyřešení předběžné otázky, kterou je právě řízení o zrušení povolení k trvalému pobytu stěžovatele. Ve vztahu k těmto okolnostem případu tudíž bylo možné konstatovat, že rozhodnutí o zrušení trvalého pobytu sice bude pro stěžovatele představovat určitý zásah do práva na rodinný život, nikoliv však zásah nepřiměřený, když rodinné soužití stěžovatele s jeho dcerou může být realizováno bez jakýchkoliv omezení zejména v jejich domovském státě. K tomu Nejvyšší správní soud pro doplnění odkazuje na rozsudek ze dne 29. 6. 2017, č. j. 2 Azs 65/2017 – 31, v němž vyslovil názor, že *„[s]kutečnost, že stěžovatel nebude moci pokračovat v trvalém soužití s manželkou a dítětem na území ČR, nepochybně znamená zásah do práva stěžovatele na soukromý a rodinný život. Zároveň je však třeba zdůraznit, že ani v takovém případě tímto nejsou stěžovatel a jeho rodinní příslušníci zcela zbaveni možnosti realizovat společný rodinný život. Ani čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod neukládá státu všeobecný závazek respektovat volbu dotčených osob ohledně země jejich společného pobytu, respektive napomáhat rozvíjení vztahů mezi nimi. Při stanovení rozsahu povinností státu je v tomto směru vždy nutno zvážit okolnosti konkrétního případu (viz rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 19. 2. 1996 ve věci Gül proti Švýcarsku, stížnost č. 23218/94). V této souvislosti bere Evropský soud pro lidská práva v úvahu mimo jiné i případné extrateritoriální účinky čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, tedy otázku, do jaké míry je cizinci znemožněn jeho rodinný, případně soukromý život v jeho zemi původu a do jaké míry je přijímající stát právě*

z tohoto důvodu povinen umožnit mu přenést si svůj rodinný, respektive soukromý život na jeho území. Z tvrzení stěžovatele v nyní řešené věci nelze dovodit, že by byla realizace jeho rodinného života, a to všech členů jeho rodiny, v zemi původu vyloučena, jakkoli by to jistě pro ně znamenalo zcela zásadní životní změnu. Stejně tak je možná realizace rodinného života „na dálku", zejména prostřednictvím pravidelných návštěv manželky a dětí stěžovatele u něho v Makedonii, jakkoli i to by jistě znamenalo podstatný a v řadě ohledů neblahý zásah do jejich rodinných poměrů. Pokud by stěžovatel získal v budoucnu jiný, nižší stupeň oprávnění ke vstupu či k pobytu na území ČR (to by jistě přes jeho závažnou kriminální minulost nebylo zcela vyloučeno právě s ohledem na jeho rodinné vazby na území ČR), mohl by v určité míře být se svou rodinou i zde."

[27] V nyní projednávaném případě nejde o cizince s kriminální minulostí, nýbrž o cizince, který se obcházením zákona závažným a zavrženíhodným způsobem, konkrétně podvodným jednáním (účelovým uznáním otcovství, tedy umělým vytvořením rodinně-právního vztahu k nezletilému dítěti, s nímž neměl ve skutečnosti nic společného), snažil získat povolení k trvalému pobytu. Na podstatě shora citované argumentace z rozsudku Nejvyššího správního soudu to však nic nemění, neboť je pro oba typy případů společná – také podvodné jednání v podobě účelového uznání otcovství má pravidelně vést ke zrušení trvalého pobytu cizince. Příslušné ustanovení zákona o pobytu cizinců, jež zrušení trvalého pobytu umožňuje, má za účel umožnit dodatečnou nápravu nežádoucího stavu, že cizinec tento pobyt získal svým jednáním jsoucím v rozporu s cíli a smyslem a účelem ustanovení o jeho povolení. Jen výjimečně, tehdy, kdy by zásah způsobený tím cizinci byl při porovnání míry zavrženíhodnosti jeho jednání na jedné straně a povahy a intenzity dotčení jeho rodinného a osobního života na druhé straně nepřiměřený, není na místě trvalý pobyt zrušit a fakticky akceptovat, že podvodné jednání bude mít pro cizince v posledku pozitivní dopad.

[28] Nejvyšší správní soud se tak ztotožnil s názorem městského soudu, že správní rozhodnutí jsou v částech, v nichž je zvažován případný nepřiměřený zásah do soukromé a rodinné sféry stěžovatele, zákonná a přezkoumatelná.

[29] Stěžovatel závěrem kasační stížnosti uvedl, že *„má na území České republiky svoji manželku a nezletilou tříletou dceru, přičemž tyto zde mají povolen trvalý pobyt. Dcera stěžovatele se na území narodila."* Toto tvrzení však poprvé uplatnil až v kasační stížnosti. Podle § 109 odst. 5 s. ř. s. platí, že *ke skutečnostem, které stěžovatel uplatnil poté, kdy bylo vydáno napadené rozhodnutí, Nejvyšší správní soud nepřihlíží*. Toto ustanovení upravuje koncentrační mechanismus, který brání tomu, aby do řízení o kasační stížnosti byly vnášeny skutkové novoty, tedy zcela nová tvrzení o určitých skutečnostech, se kterými nebyl městský soud seznámen. Pokud by kasační soud k těmto novým skutečnost přihlížel, dostal by se do role prvostupňového soudu, čímž by tak popřel svou roli soudu přezkumného. Smyslem tohoto ustanovení je zamezit situaci, kdy by Nejvyšší správní soud rozhodoval o kvantitativně i kvalitativně bohatším návrhu stěžovatele, než o jakém mohl rozhodovat městský soud v předchozím řízení (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 3. 2004, č. j. 4 Azs 1/2004 - 68).

[30] Pokud tedy stěžovatel neuvedl v řízení před městským soudem, jakož i dříve ve správním řízení, že má na území České republiky mimo dcery i manželku, že tyto osoby

zde mají povolen trvalý pobyt a že se zde jeho dcera narodila, není možné, aby k uvedeným skutečnostem Nejvyšší správní soud přihlížel.

[31] Nad rámec nosných důvodů je však možno poznamenat, že i kdyby stěžovatel tyto skutečnosti uplatnil v předchozích řízeních, za běžných okolností by závěr ohledně přiměřenosti zrušení trvalého pobytu stěžovatele v porovnání se zásahem do jeho rodinného a osobního života zpravidla nemohl být jiný. Jak již bylo výše zmíněno, účelové uznání otcovství ve snaze získat trvalý pobyt má pravidelně vést ke zrušení trvalého pobytu cizince, a jen výjimečně nikoli.

[32] Nejvyšší správní soud nerozhodoval o návrhu stěžovatele na přiznání odkladného účinku
kasační stížnosti, protože o tomto mimořádném opravném prostředku bylo rozhodnuto bez zbytečného prodlení po nezbytném poučení účastníků řízení a obstarání podkladů nutných pro rozhodnutí.

IV. Závěr a náklady řízení

[33] Nejvyšší správní soud ze všech shora uvedených důvodů dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s. zamítl. Ve věci rozhodl v souladu s § 109 odst. 2 s. ř. s., podle něhož rozhoduje Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti zpravidla bez jednání, když neshledal důvody pro jeho nařízení.

[34] Zároveň bylo rozhodnuto o nákladech tohoto řízení a to podle § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel ve věci neměl úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly, proto mu soud náhradu nákladů řízení nepřiznal (srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 31. 3. 2015, č. j. 7 Afs 11/2014 – 47).

[35] Protože nebylo rozhodováno o návrhu na přiznání odkladného účinku, Nejvyšší správní soud rozhodl ve smyslu § 10 odst. 1 věta první zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, o vrácení zaplaceného soudního poplatku za tento návrh.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 26. října 2017

JUDr. Karel Šimka
předseda senátu